

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 04 sierpnia 2023 r.
znak sprawy: DRE.po.053.51.2023
telefon: 22 623 18 45
e-mail: sekretariat.dre@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma w sprawie sytuacji na rynku owoców miękkich

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 24 lipca 2023 r., znak: KRIR/MR/839/2023 informuję, że sytuacja na rynku owoców miękkich w bieżącym sezonie jest trudna. Rosnące koszty produkcji, zakłócenia na rynku, które spowodowała wojna w Ukrainie, utrudnienia w zbyciu owoców czy niski poziom cen ich skupu to główne problemy, z którymi obecnie borykają się producenci.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) wraz z Rządem na bieżąco monitoruje sytuację na rynku owoców miękkich i podejmuje działania, aby tą sytuację poprawić. Do tej pory:

- Polski Rząd przygotował przepisy uruchamiające nową pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Każda firma, która skupuje owoce miękkie od polskiego rolnika lub prowadzi działalność w zakresie mrożenia tych owoców może otrzymać niskooprocentowany (2 proc.) kredyt w wysokości do 40 mln zł na 18 miesięcy z dopłatą państwa. Kredyty te są przeznaczone dla małych i średnich przedsiębiorstw i mają na celu zapewnienie płynności finansowej firmom skupującym w tym sezonie. W dniu 1 czerwca br. MRiRW otrzymało zgodę Rady Ministrów na przeprowadzenie

procesu notyfikacji projektowanych przepisów do Komisji Europejskiej (KE). Aktualnie oczekujemy na akceptację zaprojektowanych rozwiązań przez KE.

- W bieżącym sezonie zbiorów dwie spółki z udziałem Skarbu Państwa generujące dodatkowy popyt włączyły się w skup malin na zasadach rynkowych. Skup jest prowadzony na terenie województwa lubelskiego, które jest zagłębiem uprawy malin w Polsce.
- MRiRW podjęło starania na forum UE mające na celu czasowe wstrzymanie lub ograniczenie importu mrożonych malin z Ukrainy do momentu stabilizacji cen na rynku krajowym. W dniu 14 lipca 2023 r. Minister Rozwoju i Technologii na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Komisarza UE do spraw handlu Valdisa Dombrovskisa o objęcie mrożonych malin i truskawek tzw. środkami zapobiegawczymi, tj. zakazem importu z Ukrainy. Wniosek Polski został negatywnie oceniony przez KE.
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadził kontrole u podmiotów zajmujących się skupem i przetwórstwem owoców miękkich w związku z podejrzeniem zmywy cenowej i wykorzystania przewagi kontraktowej przez te podmioty. Z ustaleń pokontrolnych wynika, że brak jest podstaw do twierdzeń, iż trudna sytuacja na rynku malin może być wynikiem zmywy cenowej skupów lub przetwórców.
- Resort rolnictwa na bieżąco prowadzi dialog z uczestnikami rynku (producentami i przetwórcami) wsłuchując się w ich głosy.

Powyższe działania są również odpowiedzią na niektóre z postulatów, o których mowa w piśmie Pana Gustawa Jędrejka, Prezesa Lubelskiej Izby Rolniczej, z dnia 3 lipca 2023 r.

Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że skup malin w bieżącym sezonie zbiorów **przez spółki z udziałem Skarbu Państwa** jest realizowany na zasadach rynkowych, tym samym nie można mówić o jakimkolwiek skupie interwencyjnym. Skup jest prowadzony na terenie województwa lubelskiego, które jest zagłębiem uprawy malin w Polsce. Należy podkreślić, że przepisy Wspólnej Polityki Rolnej zobowiązują państwa członkowskie UE do respektowania jednolitych zasad wspólnej organizacji rynków produktów rolnych i nie przyznają uprawnień do podejmowania na szczeblu krajowym samodzielnych decyzji o zastosowaniu mechanizmów interwencyjnych wpływających na rynek, w tym przeprowadzenia skupu interwencyjnego.

W odniesieniu do postulatu Lubelskiej Izby Rolniczej dotyczącego **przywrócenia ceł na ukraińskie owoce miękkie** informuję, że cła UE w imporcie owoców miękkich (świeżych i mrożonych) z Ukrainy są w pełni zliberalizowane na mocy Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. Tak więc w normalnych warunkach handlu nie jest możliwe przywrócenie ceł. Należy podkreślić, że kształtowanie relacji handlowych z krajami pozaunijnymi leży w sferze wyłącznych kompetencji unijnych instytucji przywiodącej roli Komisji Europejskiej (KE). Niemniej jednak Polska zwracała uwagę KE na trudną sytuację w sektorze owoców miękkich spowodowaną nadmiernym importem z Ukrainy. W dniu 14 lipca br. Polska złożyła do KE wniosek o wprowadzenie środków zapobiegawczych (tj. zakazu importu, z możliwością tranzytu) w imporcie z Ukrainy do Polski mrożonych malin i truskawek. KE negatywnie zaopiniowała wniosek Polski. W uzasadnieniu wskazano, że wysokość zbiorów i/lub poziom cen nie są wystarczającym dowodem na zaistnienie wyjątkowych okoliczności, które wymagałyby natychmiastowego działania, stąd wprowadzenie środków zapobiegawczych, o które wnioskowała Polska w odniesieniu do owoców miękkich, zdaniem KE nie jest uzasadnione.

Rozpatrując kwestię **przeprowadzenia bardziej szczegółowych kontroli owoców importowanych do Polski** informuję, że owoce miękkie świeże i mrożone podlegają kontroli Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) nadzorowanej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Państwową Inspekcję Sanitarną (PIS) nadzorowaną przez Ministra Zdrowia w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa.

IJHARS na podstawie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeprowadza graniczne kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza UE. Artykuły rolno-spożywcze przywożone z państw trzecich mogą być dopuszczone do obrotu w rozumieniu przepisów prawa celnego pod warunkiem przeprowadzenia kontroli jakości handlowej przez właściwe organy IJHARS. Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych importowanych z państw trzecich jest kontrolą obowiązkową i podlegają jej produkty importowane, o których mowa w wykazie określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹. Czynności kontrolne mają na celu ustalenie zgodności towaru z przepisami o jakości handlowej oraz deklaracją jakościową przedłożoną przez

importera. Jeśli towar nie spełnia ww. wymagań, wojewódzki inspektor w drodze decyzji administracyjnej zakazuje wprowadzenia tego produktu do obrotu.

W przypadku importu świeżych owoców i warzyw obowiązują przepisy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011², które zawierają normy handlowe określające m. in. podstawowe wymagania jakościowe oraz wymagania dotyczące znakowania, w tym poprawność znakowania krajem pochodzenia. Każda partia świeżych owoców i warzyw-importowanych do Polski musi spełniać te wymogi. Przedsiębiorcy importujący świeże owoce i warzywa są zobowiązani do zgłoszenia zamiaru przywozu każdej partii świeżych owoców i warzyw oraz uzyskania odpowiednich dokumentów, tj. Świadectwa zgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw lub odstępnie od kontroli.

Organy PIS na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia przeprowadzają graniczne kontrole sanitarne żywności pochodzenia roślinnego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przywożonych z państw trzecich i wprowadzanych do obrotu w Polsce. Kontrole te odbywają się na bieżąco przez cały rok.

Owoce miękkie – świeże i mrożone – mogą być badane w kierunku: pozostałości pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, GMO, skażeń promieniotwórczych czy w kierunku wykrywania napromieniania żywności.

W wyniku przeprowadzonej kontroli właściwy organ PIS wydaje świadectwo stwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych przez kontrolowane towary. Na jego podstawie organy celne nadają dopuszczalne przeznaczenie celne. W przypadku, gdy w trakcie granicznej kontroli sanitarnej zostanie stwierdzone, że produkt nie spełnia wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności (przekroczenia dopuszczalnych poziomów), nie zostaje on dopuszczony do obrotu w UE.

Odnosząc się natomiast do postulatu dotyczącego przejęcia przez Krajową Grupę Spożywcą S.A. upadających zakładów przetwórczych informuję, że nadzór nad tą spółką sprawuje Minister Aktywów Państwowych.

Ponadto informuję, że producenci owoców mogą korzystać z już istniejących rozwiązań systemowych przewidujących wsparcie **dla organizacji producentów owoców i warzyw**. Jak już wielokrotnie informowaliśmy, unijne przepisy dotyczące

rynku owoców i warzyw koncentrują się na stymulacji procesu zrzeszania się producentów w organizacjach producentów. Potrzebę taką zidentyfikowano w związku z pogłębiającymi się dysproporcjami pomiędzy pozycją rynkową producentów owoców i warzyw oraz ich nabywców tj. przetwórstwo i handel detaliczny. Głównym celem ich działalności jest stabilizacja rynków owoców i warzyw oraz umacnianie pozycji rynkowej producentów. Podmioty te są odpowiedzialne za skuteczne równoważenie relacji popytowo-podażowych na rynkach poszczególnych owoców i warzyw, co ma skutkować ustabilizowaniem cen uzyskiwanych przez producentów w perspektywie wieloletniej. Organizacje producentów mają możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom (obejmujących m.in. wycofanie owoców i warzyw z rynku). MRiRW stale zachęca producentów do zrzeszania się w organizacje producentów, które dają producentom szansę stabilizacji zbytu płodów rolnych i ceny

Resort rolnictwa działa również na rzecz **wzmocnienia pozycji producentów rolnych w łańcuchu dostaw** poprzez aktywne wykorzystanie instrumentów prawnych i instytucjonalnych na rzecz przeciwdziałania nieuczciwemu wykorzystaniu przewagi kontraktowej w łańcuchu żywnościowym oraz upowszechnienie trwałych, dobrowolnych powiązań producentów rolnych z przetwórcami i handlowcami (umowy kontraktacyjne, umowy na dostawy produktów rolnych) oraz skracania łańcucha dostaw (dostawy bezpośrednie środków spożywczych pochodzenia niezwierego, rolniczy handel detaliczny oraz działalność marginalna, lokalna i ograniczona).

Prezentowane powyżej działania mogą przyczynić się do zapewnienia stabilnego rozwoju gospodarstw rolnych i poprawy konkurencyjności polskiego sektora owoców i warzyw.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Rafał Romanowski
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1934)
- (2) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. U. UE L 157 z 15.06.2011, str. 1, ze zm.)

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3244603.10963357.7191899
Nazwa dokumentu	odpowiedź na pismo KRIR_owoce miękkie..pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź na pismo KRIR_owoce miękkie.
Sygnatura dokumentu	DRE.po.053.51.2023
Data dokumentu	2023-08-04
Skrót dokumentu	115605572F5EDC97B9BA60F7A4C60EAAD5EEC6C4
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2023-08-04 08:46:07
Podpisane przez	Rafał Romanowski; MRiRW sekretarz stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.112.1.1.

Data wydruku: 2023-08-04

Autor wydruku: Wróblewska Marta (starszy specjalista)